

Ajuntament de Granollers
Secretaria

Àrea de Processos
Estratègics i Comunicació

Pl. de la Porxada, 6, 4a.
Tel. 93 842 66 30
08401 Granollers
secretaria@ajuntament.granollers.cat

NIF P-0809500-B

INFORME 5/2015 que emet el Secretari General de l'Ajuntament de Granollers,

A PETICIÓ de la Regidora de Salut Pública, Serveis socials, Igualtat i Consum

**SOBRE EL PROTOCOL REGULADOR DE MESURES CONTRA LA POBRESA ENERGÈTICA
I LA VULNERABILITAT ECONÒMICA ENTRE L'AJUNTAMENT DE GRANOLLERS I SOREA,
S.A.U**

CARÀCTER: D'assessorament

FETS

PRIMER.- OBJECTE DEL PROTOCOL

Tot i que es podria afirmar que la pobresa energètica és un fenomen relativament nou en el nostre país, hi ha diversos elements que permeten detectar la presència i l'extensió d'aquesta problemàtica en un panorama general en el qual, segons l'Idescat, la taxa de risc a la pobresa o exclusió social (taxa AROPE) a Catalunya va ser del 26,7% el 2011 (pot consultar-se un extens informe del Síndic a:

<http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3530/Informe%20pobresa%20energetica%20definitiu.pdf>)

Així l'objecte del protocol és fer efectiva la forma de procedir en relació a les situacions que es detectin necessitats de persones i/o famílies que no poden accedir a l'energia indispensable per la vida i més en concret en aquelles situacions en què es detecti risc d'exclusió per trobar situacions de vulnerabilitat, en el camp que és competent l'Ajuntament de Granollers: l'accés al subministrament d'aigua.

FONAMENTACIÓ JURÍDICA

PRIMER.- LA COHESIÓ SOCIAL I LA CONVIVÈNCIA COM A TÍTOLS D'INTERVENCIÓ DE L'AJUNTAMENT DE GRANOLLERS

L'article 30 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, dedicat als drets d'accés als serveis públics i a una bona Administració, determina que *"totes les persones tenen dret a accedir en condicions d'igualtat als serveis públics i als serveis econòmics d'interès general"* i que *"les administracions públiques han de fixar les condicions d'accés i els estàndards de qualitat d'aquests serveis, amb independència del règim de llur prestació"*. Per la seva banda, l'article 42 (cohesió i benestar socials) assenyala que *"els poders públics han de vetllar per la plena integració social, econòmica i laboral de les persones i dels col·lectius més necessitats de protecció, especialment dels que es troben en situació de pobresa i de risc d'exclusió social"*.

Aquests preceptes suposen veritables principis informadors de l'actuació pública que fonamenten l'actuació que es proposa.

SEGON.- EL CONFLICTE NORMATIU ESTAT-GENERALITAT NO HA D'IMPEDIR L'EFECTIVITAT DE L'ACCIÓ PÚBLICA PER FER EFECTIUS UNS DRETS BÀSICS

La Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, suposa un veritable salt endavant en reconèixer i atacar des de l'òptica del servei públic, les situacions de vulnerabilitat en els camps de l'accés de l'habitatge i la pobresa energètica.

Així a més de les mesures que recull la pròpia Llei, recull en l'article 6 un seguit d'obligacions en relació a les empreses subministradores que són el fonament pel que fa al servei d'aigua, el que el protocol desenvolupa:

“Article 6. Mesures per a evitar la pobresa energètica

1. Les administracions públiques han de garantir el dret d'accés als subministraments bàsics d'aigua potable, de gas i d'electricitat a les persones i unitats familiars en situació de risc d'exclusió residencial, d'acord amb l'article 5.10, mentre duri aquesta situació. En el cas del gas, el dret d'accés únicament es garanteix si l'edifici afectat disposa d'aquest tipus de subministrament.

2. S'ha d'establir, com a principi de precaució, un protocol obligat de comunicació als serveis socials i d'intervenció d'aquests serveis prèviament a la concessió dels ajuts necessaris per a evitar els talls de subministrament, en els casos d'impagament per manca de recursos econòmics de les famílies afectades.

3. Les administracions públiques han d'establir els acords o convenis necessaris amb les companyies de subministrament d'aigua potable, de gas i d'electricitat per a garantir que concedeixin ajuts a fons perdut a les persones i unitats familiars en situació de risc d'exclusió residencial o els apliquin descomptes molt notables en el cost dels consums mínims.

4. Per tal que s'apliqui el principi de precaució establert per l'apartat 2, quan l'empresa subministradora hagi de fer un tall de subministrament ha de sol·licitar prèviament un informe als serveis socials municipals per a determinar si la persona o la unitat familiar es troba en una de les situacions de risc d'exclusió residencial determinades per l'article 5.10. En cas que es compleixin aquests requisits s'han de garantir els subministraments bàsics d'acord amb el que estableix l'apartat 1 i s'han d'aplicar els ajuts necessaris establerts per l'apartat 3 per tal de no generar un deute a la persona o la unitat familiar.

5. L'empresa subministradora ha d'informar, en qualsevol avís o comunicació que faci referència a la manca de pagament del servei, dels drets relatius a la pobresa energètica establerts per aquesta llei, d'acord amb el que estableix l'article 17.6 de la Llei 22/2010, del 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya”

Aquest article, i la major part de la citada Llei es troben en negociacions fruit de la comissió bilateral Estat-Generalitat de Catalunya tal com publica El BOE 283, de 26 de novembre de 2015:

“Resolución de 30 de octubre de 2015, de la Secretaría General de Coordinación Autonómica y Local, por la que se publica el Acuerdo de la Subcomisión de Seguimiento Normativo, Prevención y Solución de Conflictos de la Comisión Bilateral Generalitat-Estado en relación con la Ley de Cataluña 24/2015, de 29 de julio, de medidas urgentes para afrontar la emergencia en el ámbito de la vivienda y la pobreza energética.

Conforme a lo establecido en el artículo 33 de la Ley Orgánica 2/1979, de 3 de octubre, del Tribunal Constitucional, modificado por la Ley Orgánica 1/2000, de 7 de enero, esta Secretaría General, dispone la publicación en el «Boletín Oficial del Estado» del Acuerdo que se transcribe como anexo a la presente Resolución.

Madrid, 30 de octubre de 2015.–La Secretaria General de Coordinación Autonómica y Local, Rosana Navarro Heras. ANEXO

Acuerdo de la Subcomisión de Seguimiento Normativo, Prevención y Solución de Conflictos de la Comisión Bilateral Generalitat-Estado en relación con la Ley de Cataluña 24/2015, de 29 de julio, de medidas urgentes para afrontar la emergencia en el ámbito de la vivienda y la pobreza energética La Subcomisión de Seguimiento Normativo, Prevención y Solución de Conflictos de la Comisión Bilateral Generalitat-Estado, en su reunión celebrada el día 13 de octubre de 2015 ha adoptado el siguiente Acuerdo:

Primero. Iniciar negociaciones para resolver las discrepancias competenciales suscitadas en relación con los artículos 2.1, 2 y 4; 3; 4; 5.1, 2, 3, 4, 5, 6 y 9; 6.3, 4 y 5; 7; disposición adicional, disposición transitoria segunda y las disposiciones finales segunda, tercera y quinta de la Ley de Cataluña 24/2015, de 29 de julio, de medidas urgentes para afrontar la emergencia en el ámbito de la vivienda y la pobreza energética.

Segundo. Designar un grupo de trabajo para proponer a la Subcomisión la solución que proceda.

Tercero. Comunicar este Acuerdo al Tribunal Constitucional a los efectos previstos en el artículo 33.2 de la Ley Orgánica 2/1979, de 3 de octubre, del Tribunal Constitucional, así como insertar el presente Acuerdo en el Boletín Oficial del Estado y en el Diario Oficial de la Generalitat de Cataluña.”

La comissió bilateral, d'acord amb la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional, és el pas previ a la possible suspensió que és automàtica.

Aquesta possible suspensió, cal tenir-la molt present perquè la situació del tot inverosímil des de l'òptica del servei públic, és que els Ajuntament comencin a aplicar la Llei de la pobresa energètica i en uns dies aquesta es suspengués. Cal tenir-ho molt present.

Al mateix temps, sense entrar a prediccions de futuribles, l'Estat ja ha actuat contra la Llei 20/2010, de 20 juliol, del Codi de Consum de Catalunya (BOE de 10 d'octubre):

Recurso de inconstitucionalidad n.º 5459-2015 (contra los artículos 3, 8, 13, 17, 18.2, 20 y la disp. adi. primera de la L 20/2014, de 29 diciembre, de modificación de la Ley 22/2010, de 20 julio, del Código de Consumo de Cataluña).

El Pleno del Tribunal Constitucional, por Providencia de 6 de octubre de 2015, ha acordado admitir a trámite el recurso de inconstitucionalidad núm. 5459-2015, contra los artículos 3 [por cuanto añade las letras v) y w) al artículo 111-2 de la Ley 22/2010], 8 [por cuanto añade un nuevo apartado 3 al artículo 132-4 de la Ley 22/2010], 13 [por cuanto añade un nuevo apartado 4 al artículo 251-6 de la Ley 22/2010], 17 [por cuanto añade los apartados 7 y 8 al artículo 252-4 de la Ley 22/2010 en lo referente al sector energético con la exclusión, por tanto, del suministro de agua], 18.2 [por cuanto modifica el apartado 6 del artículo 252-5 de la Ley 22/2010, en lo que respecta exclusivamente a los servicios energéticos de trato continuado], 20 [por cuanto añade un nuevo apartado 2 al artículo 262-6, un nuevo apartado 3 al artículo 262-

8, un nuevo 262-9 y un nuevo apartado 4 al artículo 263-2 de la Ley 22/2010] y la disposición adicional primera de la Ley 20/2014, de 29 de diciembre, de modificación de la Ley 22/2010, de 20 de julio, del Código de Consumo de Cataluña, para la mejora de la protección de las personas consumidoras en materia de créditos y préstamos hipotecarios, vulnerabilidad económica y relaciones de consumo. Y se hace constar que por el Presidente del Gobierno se ha invocado el art. 161.2 de la Constitución, lo que produce la suspensión de la vigencia y aplicación de los preceptos impugnados desde la fecha de interposición del recurso –30 de septiembre de 2015–, para las partes del proceso, y desde la publicación del correspondiente edicto en el «Boletín Oficial del Estado» para los terceros («B.O.E.» 9 octubre; Corrección de errores «B.O.E.» 10 octubre)».

Per tant l'Ajuntament de Granollers aprova el protocol, per una banda en aplicació de la Llei 24/2015 , del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, però per l'altre, en previsió de la seva suspensió), per la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.

L'article 4 de la Llei de Serveis Socials en la part que ens interessa estableix com objectiu de les polítiques de serveis socials:

- Afavorir la convivència social.
- Afavorir la igualtat efectiva de les persones, eliminant discriminacions per raó de gènere o de discapacitat o per qualsevol altra condició o circumstància personal o social arbitrària.
- Atendre les necessitats derivades de la manca de recursos bàsics i dels dèficits en les relacions personals i amb l'entorn, evitant, si és possible, la institucionalització segregadora com a solució de les dites mancances.
- Assignar equitativament l'ús dels recursos socials disponibles.

Aquests objectiu cal relacionar-los amb les situacions amb necessitat d'atenció especial, de l'article 7 com són les persones que estiguin en alguna discapacitat física, psíquica o sensorial, les malalties mentals i malalties cròniques i qualsevol necessitat social, com les relacionades amb la manca d'habitatge o amb la desestructuració familiar.

El protocol, es configura com una prestació social més, amb col·laboració amb la gestora del servei municipal d'abastament d'aigua.

A tal efecte les previsions que eviten la continuació de la prestació del servei es configuren com ajudes, en la forma de prestacions econòmiques d'urgència social d'acord amb l'article 22 del mateix text legal:

“Article 22

Prestacions econòmiques

1. Són prestacions econòmiques les aportacions dineràries, que tenen com a finalitat atendre determinades situacions de necessitat en què es troben les persones que no disposen de recursos econòmics suficients per a fer-hi front i no estan en condicions d'aconseguir-los o rebre'ls d'altres fonts. El règim jurídic i fiscal d'aquestes prestacions o de les que es reconeguin

s'ha de regular per mitjà d'una legislació específica.

2. Les prestacions econòmiques es poden atorgar amb caràcter de dret subjectiu, de dret de concurrència o d'urgència social.”

La justificació de l'actuació municipal recau en el títol habilitant de l'article 31 del mateix text legal i en l'article 25 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, pel que fa a l'actuació en matèria d'emergència social.

TERCER.- CONFIGURACIÓ DEL PROTOCOL

El protocol es configura com un mitjà d'actuació municipal que concreta unes prestacions d'acord amb unes situacions de vulnerabilitat.

Pivota sobre el concepte de persones en situació de risc d'exclusió residencial: Són les definides de l'article 5.10 a 5.13 de la Llei 24/2015 de 29 de juliol, i que resumidament són:

Art 5.10) aquelles que no superen els ingressos segons IRSC establerts, i amb ponderació segons estableix el pla d'habitatge (art 5.12).

Art 5.11) si superen els límits d'ingressos que s'hi fixen, sempre que disposin d'un informe dels serveis socials que acrediti que estan sotmeses a un risc imminent de pèrdua de l'habitatge i no disposen l'alternativa d'habitatge pròpia.

Art 5.13) també a les llars en què, malgrat que la unitat familiar no compleixi els requisits d'ingressos, hi visqui alguna persona afectada per dependència energètica, com en el cas de les persones que per a sobreviure necessiten màquines assistides.

Es preveu l'actuació de forma principal, perquè aquelles famílies que no tenen la possibilitat de satisfer els costos dels serveis bàsics, puguin disposar-ne.

Aquest protocol serà d'aplicació als habitatges que estiguin dins l'àmbit geogràfic corresponent al terme municipal de Granollers i només s'aplicarà en els casos de subministrament de tipus domèstic, i per tant, queden fora altres subministraments d'aigua que tinguin una consideració diferent a la prevista.

El sistema bàsicament es fonamenta en dos grans blocs conceptuals:

Les persones que no puguin satisfer les factures de l'aigua disposen d'un sistema d'informació i ajudes per fer-ho efectiu.

Les persones que ocupin un pis que sigui d'un gran tenidor seran els que podran optar a l'aplicació del protocol.

El propi protocol defineix els Grans tenidors d'habitatge: són les definides a l'article 5.9 de la Llei 24/2015 de 29 de juliol, que es transcriu a continuació: a) *Les entitats financeres, les filials immobiliàries d'aquestes entitats, els fons d'inversió i les entitats de gestió d'actius, inclosos els procedents de la reestructuració bancària, d'acord amb la legislació mercantil.* b) *Les persones jurídiques que, per si soles o per mitjà d'un grup d'empreses, siguin titulars d'una superfície habitable de més de 1.250m², amb les excepcions següents: 1r. Els promotors socials a què fan referència les lletres a i b de l'article 51.2 de la Llei 18/2007, del 28 de desembre, del dret a*

l'habitatge. 2n. Les persones jurídiques que tinguin més d'un 15% de la superfície habitable de la propietat qualificat com a habitatges amb protecció oficial destinats a lloguer.

Així, en compliment del principi de proporcionalitat, en l'aplicació del protocol als pisos ocupats sense títol, l'actuació té tres fonaments:

- El primer, és una clara voluntat de tutelar l'emergència social, però respectant les actuacions que el gran tenidor pugui realitzar en l'esfera civil o penal. El títol municipal és la prestació de caire social, en cap cas entorpir les actuacions del gran tenidor i per això les mesures que es proposen són tres:
- El segon és la voluntat municipal, clara, patent i manifesta de fer un ús racional i sostenible de l'aigua com un bé municipal escàs: apareix el principi de corresponsabilitat en l'accés i la responsabilitat en el pagament (perquè pot haver-hi persones que ocupin il·legalment un pis perquè no tenen recursos per pagar un lloguer però sí per pagar l'aigua). En cada situació sol·licitarà a una de les persones que han ocupat l'immoble per necessitats habitacionals, un titular del contracte de subministrament, amb el que es dirigirà com a responsable i obtindrà la informació de la situació dels ocupants.
- El tercer, és la voluntat d'actuar amb els gran tenidors, perquè no es produeix una lesió patrimonial directa, sinó que són pisos que provenen d'embargaments que el banc ha rebut i o bé ja no és titular del mateix (adjudicats a la SAREB) o bé són titulars del banc però no del crèdit no executat). En ambdós casos, la voluntat segueix essent no entorpir l'execució i per això es proposen quatre mesures:
 - Comunicar aquest protocol als grans tenidors.
 - En cada situació d'ocupació il·legal notificar al gran tenidor com es procedirà.
 - Sol·licitarà a l'ocupant el consentiment per accedir a les actuacions judicials que es segueixin a fi i efecte d'esbrinar si existeix execució civil o penal.
 - Si no aconseguen les dades, en desenvolupament del Protocol d'execució de les diligències judicials de llançament als partits judicials de Catalunya (DOGC 6431, de 2.8.2013), esbrinarà la situació judicial de l'immoble.

QUART.- NATURALESA DEL PROTOCOL I PROCEDIMENT

D'acord amb l'article 108.2 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, el contingut d'aquest protocol té caràcter programàtic i declaratiu, l'eficàcia obligatòria directa del qual ha de resultar de la signatura, previs els tràmits i autoritzacions legalment exigibles, dels instruments d'aplicació als quals s'ha fet referència.

Les parts signants, en la representació en què actuen, accepten tots els pactes precedents i, en prova de conformitat, signen aquest document, en dos exemplars originals, essent els tres textos idèntics i igualment autèntics.

El protocol té el seu centre d'actuació en l'actuació dels serveis socials mitjançant un informe de vulnerabilitat: així la companyia de prestació del servei de l'aigua abans de fer el tall de

subministrament ho ha de comunicar als serveis socials i aquests emetre aquest informe amb el que el ciutadà podrà anar a la companyia i després se'n farà el corresponent seguiment.

De protocols n'hi ha de diferents Ajuntaments, Es pot consultar a:

http://www.consum.cat/doc/doc_26193407_1.pdf

CINQUÈ.- LA PREVISIBILITAT DE LA SUSPENSIÓ DE LA LLEI

Davant de la previsibilitat de la suspensió de la Llei, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica, cal preveure com actuarà l'Ajuntament de Granollers.

El protocol estableix que els Serveis Socials Municipals valoraran periòdicament la evolució de la situació de la persona i/o família i a tal efecte, una vegada doni accés al consum d'aigua, per una qüestió competencial entre l'Estat i la Generalitat de Catalunya, no procedirà a la suspensió de l'aigua ja donada.

Això produiria reconèixer que allà on hi ha una necessitat social (l'accés a un servei bàsic per un subjecte que està en situació de vulnerabilitat) per una qüestió jurídica formal, es suprimeix un Dret que es considera vital per una persona (en especial quan hi ha menors). Seguint a PONCE SOLÉ, Juli, *El Derecho y la (ir)reversibilidad limitada de los derechos sociales de los ciudadanos. Las líneas rojas constitucionales a los recortes y la sostenibilidad social*, INAP, Madrid, 2013, pot consultar-se a:

<file:///E:/Dialnet-EIDerechoYLalrReversibilidadLimitadaDeLosDerechosS-578436.pdf>,

els avenços fets en el reconeixement de Drets han de suposar un veritable criteri d'actuació per les administracions públiques i pel legislador en base dos grans blocs argumentals: el primer, és l'acte previ que en justifica la seva concessió i els motius jurídics perquè cessi la seva prestació. Si anem a un criteri material i no formal (competencial) és indubtable que la crisi ha deixat moltes famílies indefenses i que les ajudes en el camp de l'evitació de l'exclusió energètica es troben plenament justificades. El segon, són els principis que informen l'ordenament jurídic i que els poders públics han de fer efectius i en aquest sentit les prestacions reconegudes connecten directament amb pilars de la constitució Espanyola i l'Estatut d'autonomia de Catalunya. En concret, la manca de mesures en favor a l'accés d'un habitatge digne, no desplega els seus efectes si, disposant del bé immoble, per la situació econòmica no es disposa dels requisits bàsics, com són llum, gas i aigua.

Per tant des de l'òptica del servei públic, seria inimaginable el tall de subministrament d'aigua a una família on s'han acreditat les dites necessitats.

SISÈ.- COMPETÈNCIA

Per tractar-se d'un protocol d'actuació que concreta una disposició legal i per contenir una part interpretativa en allò relatiu al Reglament del Servei Municipal d'aigua, el competent és la Junta de Govern Local atès que l'Ajuntament de Granollers en aplicació de la normativa de transparència interpretarà mitjançant aquesta els elements relacionats amb l'aplicació de la normativa.

Ajuntament de Granollers
Secretaria

Àrea de Processos
Estratègics i Comunicació

Pl. de la Porxada, 6, 4a.
Tel. 93 842 66 30
08401 Granollers
secretaria@ajuntament.granollers.cat

NIF P-0809500-B

CONCLUSIÓ

ÚNIC.- Informar favorablement EL PROTOCOL REGULADOR DE MESURES CONTRA LA POBRESA ENERGÈTICA I LA VULNERABILITAT ECONÒMICA ENTRE L'AJUNTAMENT DE GRANOLLERS I SOREA, S.A.U.

No obstant això se sotmet aquest informe a qualsevol altre millor fonamentat en Dret.

Granollers, 13 de desembre de 2015

El Secretari General